

PEST, II. félv.

34. szám.

Auguszt. 22. 1867.

Megjelenik a lap minden héten egyszer, esütörtökön. Előfizetési ár: helyben félévre 1 forint 31. A pályázatok beiktatásáért tíz sorig minden egyszeri. Az előfizetési pénzeket, valamint a lapba szánt kéziratokat kr., egész évre 2 forint 62 kr.; vidékre fél- félvételeért 1 frt, tíz soron fölül, egyszeri közlésért 2 frt, a Szent-István-Társulat igazgatóságához kérjük intézteni, évre 1 frt 70 kr., egész évre 3 frt 40 kr. ha többször közölte, 1 forint 50 krajczár számíttatik.

Jekel- és margitfalvai tr. Jekelfalusy Vincze, székesfehérvári püspök.

Ország-világ többet tud ő méltósága- ez idősz- rintí fehérvári püspökünkről, mint mit ezen kis váz- latba szorított életrajzoeska róla felhozni szerénykedik.

De mirevalók is volnának annál, a sokat és nagyot mondani akaró, keresett szavak. — kinek majd egy félszázadot elérő — az egyház- és hazának szentelt nyilvános és munkás élete bevezgett ismert történeti tény.

Született ő 1802-ben Borsod vármegyének a kies Sajó völgyében fekvő Mucsony falu- jában; ugyanott nyerte a gondos, elemi oktatást édes szüleinek urasági kastélyában.

Zsenge gyermek korában feltűnt már őben- ne a magasra termett szellem; miéért az akkor és még most is a nagyok- nál nem ritkán divatozó szokástól eltérve, nem magánkörben otthon, hanem nyilvános tano- dákból kívánta a tudomá- nyok után sovárgó lelkét kiművelni.

Gymnasialis iskoláit Miskolczon végezte, még pedig oly kitűnő előmenetellel, hogy pályatársai soha vele meg nem mérközhettek; a bölcsészetet Eger- ben hallgatta, ott is könnyű és gyors felfogása, bámul-atosan érett ítéllete az elsőrangú tehetségek közt vivák ki neki a helyet. — S jóllehet sohasem volt más szán-

déka, mint majdan Krisztus bajnokává fölkenetni s annak hű szolgájává lehetni: mégis, mielőtt valamely papneveldebe lépett volna, amúgy is igen fiatal lévén, a jogtudományokkal is alaposan megismerkedett. Kas- sán és Pesten végez- vén a tanfolyamokat.

Ezek szerencsés be- fejeztével, szíve egyetlen s rég táplált hajlandósá- gának eleget teendő, el- sőben az egri megye papnövédekéi közé lé- pett, honnan azonban nemsokára az eszter- gami ba átkivánczóván, itt szép tehetségéért szí- vesen is üdvözlötetett.

Nagyszombatban ki- váló előmenetelt tévén a hittudományokban, az 1827-ik évben áldozárrá szenteltetett; szent tisz- tjét a neki annyira ked- ves lelkipásztorkodás ter- én kezdé; elsőben Vá- sáruton, azután Ér- sekújvárt segédlel- késkedett; denagy buz- gölködése s a tudomá- nyokban folytonos elő- menetele, melyről a szép- művészetek- és bölcsé- szetből jókor elnyert tu-

dori rangfokozata eléggé tanuskodott, csakhamar arra méltatták: hogy ő eminentiája a boldogult Rudna y bibornok-érsék, ki a jeles fiatal papokat a további ki- képzés végett igen szerette maga körül, őt udvari káp- lánjának kinevezte; hol, valamint előbbi helyein fárad-

hatlan buzgósága, szíves szolgálata és igen készséges lelkülete a mennyire egyfelől igen példás és kitűnő papnak bizonyították, úgy másfelől mindenki előtt nagyon kedvessé és szeretetre méltóvá tevék.

Mint plebános és éspéres pedig, hogy mit és mennyit tett, azt csak a füzesgyarmati, párkányi és rimóczi plebániák és kerület hívei tudnák kellőleg eszelteni, mely helyeken együttvéve 12 évet töltött.

Az Isten házait esinosítani, a hívőkben a katolikus hitet élesíteni, erősíteni, őket a keresztény jóságos cselekedetekre serkenteni, a hiányokat pótolni, szóval mint afféle Isten szíve szerinti jó pap, az Isten szent igéjének lelkes és lelkismeretes hirdetése által a szószékről, a hitelmezéseknél, melyekre mindig kiváló gondot fordított, jól tudván, hogy ott legbiztosabb az erkölcsi ujjíteremtés eredménye, a gyóntatószékben híveit Krisztusnak megnyerni voltak főtörékvészei, úgyhogy nem egyszer mondák az igazságot beismerő paptársai és hívei egyaránt: ez az, kire oly szépen ráülnek szent Pál szavai: „Mindennek mindene lett, hogy mindenkit üdvözítsen.” (I Kor. 9, 22.)

S bár ő mindezeket, hogy ugyanazon szent Pállal szólják, „csak az evangéliomért tette, hogy abban részes legyen“ ezt mutatja fölkelent lelke, ezt a katolicizmusért most is oly hőn dobogó apostoli szíve, — mégis ennyi érdem, oly sok munka, a feltűnő példásság földi jutalom nélkül sem maradhattak, s így a események árnyai alá rejtett s egyedül az Isten egyháza dicsőségére illatozó szerény virág, szeretett hívei közül a pozsonyi társas káptalanba átültetett, mint még nem is egészen negyven éves, tehát korra ugyan fiatal, de érdemekben már dusan tündöklő áldozár.

Sokoldalú képzettsége, mindeneknek ügyes kezelése, körültekintő eszélyessége egy év múlva meg már az esztergami székesegyházi kanonokok közé jutatták: 1846-ban pedig Almúni-i választott püspökké és a m. kir. helytartótanácsnál tanácsossá nevezetett.

E helyzetben érte őt a 48-iki vihar, mely közben szepesi megyés püspöknek nevezetett; de az ügyek változtával csakhamar visszavonulván a eselekvés térérről, leginkább Felső-Ausztriában, később pedig Bécsben időzött, egyedül az Istennek és a szent tudományoknak élve, miglen az 1866-dik év visszaadá őt anyamegyéjének, mert pozsonyi prépostnak szólitattott; de hála Istennek, hogy csak rövid időre nekik; nekünk pedig Székesfehérvár és a megye híveinek, adja az ég! hogy sokáig.

Valójában Istenben boldogult Farkas Imre a magyar egyházi ékesszólás mestere és nagy papnak ismert püspök után, hogy őt nyertük, nagy szerencse! Kitűnőleg jegyzi meg Nyirák Ignác székesegyházi nagyprépost is a püspök ő méltósága trónfoglalása alkalmával mondott remekszerkezetű és classikus nyelvű latin beszédében a boldogultról: bár az erényekben és érdemekben egyaránt gazdag, azon kort érte el, hogy ez élet fájáról ő nem erőszakkal szakított le, hanem ugyszólván mint piroszó és érett gyümölcs esett le az Ur kezébe; de épen mivel élete oly hasznos volt, lehetetlen mégis, hogy keserőséget ne érezzünk; azonban e keserőséget először az eredeti bűn miatt az ember nem közös rendeltetésében, mert nincs itt maradandó

városunk; másodsor Krisztus szavai után azon hitben látja vigasztalásra változandónak, mely szerint Krisztus az ő egyházát soha el nem hagyja, miként meg is ígérte: „Én veletek vagyok mindennapon egész a világ végezetéig.“

Hitünk nem esalatkozott; sőt reményünk teljesült; megnyertük a főpásztort, az atyát, kiért egy évig imádkoztunk: Könyörgő alázattal esdünk Urunk! hogy a fehérvári szentegyháznak adjon a te végetlen kegyeletel püspököt, ki szent igyekezete által neked kedves, a hívő népnek pedig üdvös kormányja által a te neved dicsőségére tiszteletes legyen.

A megnyert szelid atya, a lángkeblű főpásztor püspöki trónjába folyó 1867-diki év május hó 8-dikán reggeli 8 órakor igtattatott be; miután már husvét után való 2 dik vasárnapon fömélt. S i m o r J á n o s herezegprimás által május 5-dik napján a győri székesegyházban fölszenteltetett volna.

Az említett napon és órában a megyének majd összes papsága összegyülekezett a fehérvári székesegyházban, karinget öltve, szentmenetelileg mentünk a püspöki palotába s úgy kísérek le az egyházát elfoglalót. Megérkezvén a székesegyházba, ngos és ft. Nyirákné Ignác nagyprépost ur tartá ama nyomtatásban is megjelent, fölkelent ihlettségű üdvözölő beszédét, mely szabatossága-, ékessége-, logikai éles rendje- és szép latin nyelvvel ép úgy feltűnt, a mint korunkra vonatkozó s kitűnőleg alkalmazott egyházi és politikai fejtegetéseivel nagy elismerésben részesült.

Az üdvözölő beszéd után elolvastatott az apostoli, királyi kinevezés és a pápai bullák, melyek után először nyitá meg főpásztori ajkait ama kenetdús beszédével a papsághoz, mely ily ezim alatt: „Vincentius Dei misericordia et Apostolicae Sedis gratia Sanctae Alba-Regalensis Ecclesiae Episcopus, Venerabili Clero saeculari et regulari Dioecesis Alba-Regalensis. Salutem et Benedictionem!“ ki is nyomatott és főpásztori körlevél-alakban minden egyes papnak átnyujtatott.

Nem volt egy sem köztünk, ki mélyen meghatva ne lett volna a püspöki beszéd által, mert mindenki mindent bentalált az apostoli lélekkel szerkesztett szent intelemben, mi ily fenséges alkalommal, milyen egy püspöki megye elfoglalása, előhozható.

A főbevezetés után a papi méltóságra emlékeztett bennünket; ebből következett a méltóságnak igazán megfelelő szent életre való serkentés; részletesen a tiszta életre, a szent zsolozsma elmondására, a igehirdetés-, szentségek kiszolgáltatása-, gyóntatószékek gyakori látogatása- és szíves kezelése- és szentmise épületes elvégzésére irányzott buzdítás; szóval, mi csak egy pap szívet közelebbről érintheti, mik kötelmei, mi a hívek épülésére szolgál, arra kért, intett és figyelmeztetett.

Rákövetkező vasárnapon pedig, május 12-ke volt, katolikus híveihez intézte határos főpásztori szózatát hasonlólag a székesegyházban, úgyhogy kiki vigasztalt szívvel mene haza az Isten házából, imádvá Azt, ki nem hagyja egyházát istenfélő apostolok gondos és munkás felügyelete nélkül.

Igy tehát a másfél évi árvaság után újból atyát nyertünk és pedig édes atyát, kihez úgy tapasztaljuk, hogy mindenki bizalommal, szeretettel járulhat; csak

azt engedje a jó Isten, hogy az annyi erély-, gond-, éles ítélet-, böles belátás-, fáradni nem tudó és sok tapasztalással kezdet megyei kormányzatának sokáig, igen sokáig örvendezhessünk; miért is imádkozni fogunk: hogy nyugodjék őrajta továbbra is az Ur lelke, a böl-

csesség és értelem lelke, a tanács és erősség lelke, a tudomány és ajtatosság lelke, az Ur félelmének lelkével pedig teljék be egészen.

Pellet Ödön,
hittudor.

A haldokló Mária éneke. *)

Oh szioni szüz leányok!
Szavaim meghallgassátok;
Beteg vagyok, szívem senyved,
Mondjátok meg jegyesemnek:
Szerelemnek sebét érzem,
Szerelem lesz temetésem.

Virágból vessetek ágyat,
Testem, lelkem olyan bágyadt,
Szórjátok körül azonnal
Aranyalma- s czitromokkal;
Mert megolvaszt, mint a fáklya,
Szívem nagy, emésztő lángja.

Lombot, a mely csupa illat,
Lombot, mely álomba ringat,
Hozzatok ide leányok,
Aztán máglyába rakjátok,
Rajta fönixként elégek,
S a lángokban újra élek.

A szerelem gyötrem-e?
A gyötrem szerelem-e?
Egyiket sem tudja szívem,
Azt az egyet érzi hiven:
Hogy mit szerelengként hordok,
E fájdalom édes, boldog.

Miért gyötresh oh szerelmem?
Hagyj meghalnom, hagyj elmennem;
Édes zsarnok vagy, a percet
Egy esztendővé növeszted,
Sebeidnek fájdalmában
Oly késedelmes halál van.

Oh én lelkem! im haladj hát,
Vágd ketté az élet habját,
A tűz örök igyekvéssel,
Örök lánggal fölfelé ver,
A mennyek szent esarnokába,
Az e szív igaz hazája.

Mindszenty Gedeon.

Miska bácsi.

A mult hét egyik holdvilágos estéjén a Dunapartra szolgáló másodemeletű lakásom ablakából szemközt az űs Gellért-hegygyel elméláztam a hold fénye által megezüstözött Duna csendes folyása szemléletében.

Minden oly csendes volt és sokban hasonló a gyermekévekhez, melyeket szintén megezüstöz a világ nem ismerése, a boldog gondtalanság, — és csendesek ez évek, nem háborgatják azokat sem gondok, sem a nyugtalan szív, sem az élet keserű tapasztalatai. Ah miért repülnek el ez évek oly gyorsan? Miért hagynak vissza maguk után oly elhagyatottságot?

Pedig ez sorsa egyeseknek úgy, mint társadalmaknak! Boldogan indulunk meg az élet útján s csakhamar keserűségekkel találkozunk, melyek folyvást kísérnek bennünket. Rózsás uton kezdjük pályánkat, s tátongó mélységekkel találkozunk. Magányos esendben legálább az én lelkem mindig foglalkozik ez eszmékkel.

Talán mások is örömet visszatekintenek a gyermekség, az ifjuság éveire. Mennyire különböznek ezektől az érett kor napjai. Most is szilárd egészséggel bírok, kenyérgondok nem aggasztanak. S mégis! Az élet keserű tapasztalataim kívül még a felelősség is, melyet egy becsületes férfiú sem hárihat el magától, komolylyá tesz az életet.

Mint gyermek, ha megtettem apró kötelességeimet, jövőmet nyugodtan apámra bízom. — Sorsom egy hajóhoz hasonlított, melynek kormányja nem az én

kezemben volt, gond nélkül ültem rajta, mint egyszerű utas.

Most másként van. Ura akartam lenni sorsomnak; az apai gondviselés helyébe saját eszemet tettem; a boldog gyermekből gondokkal terhelt komoly férfiú lőn.

Ebben talán nagy lecke is rejlik. Ki tudja, vajjon, ha több odaadással átengedem magamat Annak, ki a világot kormányozza, nem élek-e kevesebb gond és aggodalom közt? Hát ha a boldogsághoz az a kulcs, hogy napról napra teljesítem kötelességeimet, mint a gyermek, a többire átengedem magam a mennyei Atya jószágának?

Ez eszme önkénytelenül eszembe hozza Miska bácsi történetét. Valahányszor szilárdulni kívánok a jóban, feléje fordul emlékezetem; látom őt szelid, mosolygó arcával; hallok szelid, a tavaszi fuvalomhoz hasonló enyelgő szavait. Emlékezete nyájasan világít utaimon. Míg élt, valóságos szent és vértanu volt. Mások megmutatták az ég útját, ő példájával kijelölte a földön a helyes ösvényt.

Kevesen figyelték meg a világ előtt gondosan rej-

*) Fordítva az egyház egyik leggyönyörűbb, legforróbb himnuszán, melynek kezdete: Tandem audite me, Sionis filiae. A bold. Szüznék sz. Fia utáni vágyát alig lehetne gyöngédebb s találabb színekkel esetelni.

tett erényeit; az én lelkembe története mélyen be van vésvé.

Azt olvastam valahol a régiéknél, hogy Apolló láttára a test nemesebb magatartást vett fel; egy nemes élet emlékénel a lélek is megmeseedik.

Az emberi sors hasonlít a fölkelő nap sugaraihoz: itt hegyeket aranyoznak meg, amott elvesznek a sötét lomboszat között. Miska bácsi ez utóbbi sorsban részesült. Oly nyomorék testtel született, hogy legtöbbször kora halált jósoltak neki; azonban életben maradt, de élete a folytonos testi bajok és fájdalmak láncolata vala.

Még gyermekségében sem tudott boldog lenni. Rutsága, pupossága miatt gunyolták; midőn az embereknek megnyitotta karjait, azok visszataszították őt és ujjokkal mutattak rá.

Volt azonban anyja; Miska bácsinak a világtól visszautasított szívérzelmei egész teljökben az édesanyjára irányultak. Az anyai szív nyújtott neki menhelyet.

E közben elérte azon kort, midőn a férfunak állást kell az életben foglalnia; de noha tanulmányai bár mely pályát megnyithattak volna előtte, neki meg kellett elégednie oly állással, mely másoknak nem kellett. A helybeli adószedő-hivatalnál alsóbbrangu tisztviselő lett.

Alig néhány láb széles lakba zárva, számadásain kívül nem ismert más szórakozást, mint az olvasást és anyja látogatásait. Szép nyári napokon a jó anya udvarán ült a fia által ültetett lugosban. Még ha Teréz néne hallgatott is, csak jelenléte is jól hatott Miska bácsira; boldog volt, ha a kötötök esörrenését hallhatta, ha láthatta azon szelid, kedves arcot, mely a szerencsétlenségben is megtartotta derűtségét; volt kéz, melyet szeretettel nyújtottak feléje, volt ajk, mely gyengéden mosolygott rája.

E vigasztól is nem sokára elesett. A kor és szenvedések által megtört Teréz néne beteg lett; a kór oly gyors lefolyást vett, hogy alig néhány nap mulva az orvos lemondott minden reményről. Miska oly élénken érezte a közel elválás egész borzasztóságát, hogy a legféktelenebb fájdalomnak engedte magát át. Letérdelt a haldokló ágyához, a leggyöngédebb neveken szólította, göresösen szoritotta karjai közé, mintha erőszakkal akarta volna az életnek megtartani. A haldokló erőlködött viszonzni szeretetét, szólni akart hozzá; de kezei már jéghidegek valának, szava ajkain halt el. Még egy csókot illesztett a szerencsétlen Miska bácsi homlokára, még egyet sohajtott, és szemei örökre bezáródtak.

Miskát ki akarták vezetni, de határozottan ellenállott, és zokogva borult a halottra, mintha innen többé el sem akarna távozni.

— Meghalt — kiálta kitörő fájdalmában — meghalt, ő a ki soha sem hagyott el, a ki ez életben egyedül szeretett; meghalt anyám! Senkim, senkim sincs többé! ...

— Hát az Isten? hangzék erre egy szózat.

Miska bácsi megdöbbenve egyenesedett föl. A holtak volt-e ez utolsó sohaja, vagy saját lelkismerete

szólamlott föl? Nem kereste, honnét jött e szózat, de megértette annak jelentőségét és elfogadta.

En csak akkor kezdtem őt ismerni. — Gyakran meglátogattam őt hivatalában; én gyermek voltam, s ő örömet foglalkozott velem, számomra kertjében mindig szakított néhány szép virágot. Nem kerestett senkit, de örömmel fogadta azokat, kik őhozzá jöttek. Elhagyatottságát, megvettetését szelid béketűréssel viselte, és az élet keresztjén, melyen bakói gunyolták, Krisztussal mondá: Bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit eszelekesznek.

Mint hivatalnoknak pontossága, buzgalma páratlan vala; de azok, kiknek ezt figyelembe kellett volna venni, rutsága miatt hanyagolták el. Pártfogói nem voltak, érdemei nem méltányoltattak. Előnyt adtak azoknak, kik hízelkedni tudtak, s azt hitték, hogy kegyelmet gyakorolnak iránta, ha esekély állásában meghagyják. Miska bácsi eltűrte az igazságtalanságot, valamint eltűrte a gunyt és megvettetést; félreismertette az emberek által, magasra emelte szemeit s bizott Abban, kit nem lehet megcsalni.

Azon szegényes házban, melyben az ő lakása volt, lakott egy hallgatag, halvány leány, ki szintén nem volt szépséggel megáldva, s úgy látszott, még szegényebb volt, mint ő. Nem kereste mások társaságát, soha ajkát vidító dalra meg nem nyitotta. Komor elcsüggedésben élt; még munkáján is meglátszott, hogy ifjúsága daczára belefáradott az életbe.

Sorsa meghatotta Miska bácsit; szólott hozzá. A leány nyájasan, de alig néhány szóval felelt. Miska észrevette, hogy a leánynak becsesebb a csend és magány, mint Miska jóindulata; nem is erőltette azért az ismerkedést.

De Nina gyér munkája mellett a legnagyobb nyomorban élt; napról napra kevesebb munkát kapott. Miska bácsi megtudta mind ezt; arról is értesült, hogy Ninának szegénysége miatt senki sem akar hitelezni. Elment a hitelezőkhöz, s kérte, adjanak Ninának pénzt, — az ő jóállása mellett.

Igy ment ez néhány hónapig. A szegény varrónő még mindig nem tudott elegendő munkát kapni, s eliszonyodott adósságai szaporodtán. A hitelezők azonban felfedezték előtte, hogy háta megett titkos jótévő áll.

Első dolga volt Miska bácsihoz menni, kinek térdreborulva köszönte meg nagylelkűségét. Eddigi hidegségét még nála nem látott érzékenyülés váltotta fel; a mélyen érzett hála felolvasztotta szíve jégkérgét.

Miska bácsit nem kötötte meg többé a titoktartás kényszerűsége, s a szegény leány iránt még bővebben gyakorolta jótékonyosságát. Ugy tekintette Ninát, mint nővérét, kinek szükségeiről joga van gondoskodni. Anyjának halála óta ez volt az első lény, ki nem utasította vissza gyöngédségét.

A fiatal leány minden mélyen érzett hála mellett is nagyon tartózkodó maradt. A szomorúság borulatát, mely Nina arcját folyton befelhőzvé, Miska bácsi nyájassága soha sem tudta eloszlatni. Nina meg volt hatva Miska jóságától, ez iránti elismerését gyakran a legmelegebb szavakkal fejezte ki; de ennél tovább bizalma nem terjedett.

Nina zárt szívében Miska sehogy sem tudott olvasni. Ezen azonban nagyon sokat nem is fáradott; ő boldog volt, hogy nem állott egészen egyedül; Ninát úgy tekintette, mint kit a folytonos szencsétlenség tett ily komorrá; és e komorságában is szerette; ohaja most már az volt, hogy őt élettársul megnyerje.

E gondolat mindig mélyebben fészkelte magát lelkébe. Nina család nélkül vala, mint ő; az ő rutságához is hozzá látszott szokni; szemei gyakran oly jöndulattal csüggték Miskán!

Eddig Miska mint hiu, soha el nem érhető ábrándot vetette mindig vissza a gondolatot, hogy valaha ő meg is házasodhassék; ezen ismeretség most azon kilátással keesegtette, hogy az ábránd valósággá lehet. Hosszas ingadozás és habozás után elhatározta, hogy Ninával e tárgyban nyíltan szóland.

Egyik este Miska bácsi elérzékenyülve tartott Nina szobája felé. Az ajtóban férfihangokat hallott. Belépett. Nina egy fiatal ember keblén sirt.

Miska bácsi láttára a leány gyorsan kibontakozott a fiatal ember karjai közül, s élénken eléje menve így szólt:

— Ah, jöjjön, jöjjön itt van Gyula, az én jegyese, kiről évek óta azt gondoltam, hogy meghalt.

Miska visszatántorodott. Egy szó mindent megfejtett előtte.

A föld inogni látszott alatta, szive majdnem meghasadt. De ugyanazon szózat, mely holt anyja ágyánál hangzott fülébe, most is lelkéhez szólott s nyomban visszanyerte erejét. Isten többé nem hagyta el.

Maga elkísérte a jegyeseket az oltárhoz; szívből kívánta nekik, hogy boldogok legyenek, s teljes megadással tért vissza szük szobájába.

E szobában fejezte be életét, elhagyatva minden embertől, de nem, mint mondá, azon Atyától, ki mennyekben vagyon. Ennek jelenlétét mindenütt érezte; Isten vala neki minden. Mosolyogva, örömmel halt meg, mint a száműzött, midőn utra kel hazája felé. Az, a ki megvigasztalta szükségében, testi nyomoraiban, elhagyatottságában és a szenvedett igazgatalanságok közt, a halált is jótékonynyá tudta reá nézve tenni.

Ez Miska bácsi egyszerű története.

Szemben az élet viszontagságaival hasztalan minden emberi erőny; a levert lelket csak Isten emelheti fel. Az élet sötét útjaira hasztalan gyújt fáklyát az emberi ész; eltévedünk, elbukunk, ha nem világít fölöttünk a lelkek napja, az Isten. Az emberek közül azért bukik el annyi a szerencsétlenségek sulya alatt, mert nekik nagyon magas az ég; tekintetöket csak a földre szegzik.

F—y.

Délbánsági tájképek s szemelvények az alsó hegyvidék népeletéből.

Szentkláray Jenőtől.

(Folytatás.)

Mária Csiklova (I. Kath. Néplap 32. sz.)

Oraviczát elhagyva éjszakkéletnek mindig magasbra esavarodik fel a hegyoldalon a művészileg készített országot az ugynevezett Lup-csuegie Steierlak felé.

A vándor csak most lép tulajdonkép a hegyek közé.

Annak, a ki még nem látta a természetnek ily bámulandó felségességét, hiába esetelnék azt.

Balról a fellegekkel játszó, szépmetszetű zöld ormok, alig egy két lépésnyire szédítő mélységű kies völgy, melyben a hegyi patak csillogó kristályhullámai esörgedeznek, s a legdiszesebb szőnyegként elterülő virágtenger az érzékeket elbájolja; jobbról a völgyön túlman mintegy óriáskigyó messze felnyúló, bikk-, tölgy-, jávor- és hársfákkal sűrűn benőtt hegyláncz húzódik a fanemek változatos színezetű leveleinek legszebb himzetével ékeskedve, melyből a vidám madársereg élénk zengeménye hat fel a magaslaton haladó vándorhoz.

Mindez, és a Dunáig terjedő, vagy más irányban a halmos vidéket egész fenségében eléd táró pompás kilátás, a fáradalmat oly jótékonyan enyhítő tünde hegyi légnek kellemes hatásai s a frísítő izletes forrásvizek élvezete, éden gyanánt tüntetik fel előtted ezen a természet pazarkinesével oly dűsan elárasztott vidéket.

A Lupra érve 2335 lábnyi magasban vagyunk a tenger-sík felett.

Innét erős és terebélyes, itt ott rózsabokrok- és ligetekkel váltakozó fenyvek és illatos hársak közt mindinkább alábbszáll az út, míg mintegy még félórai utazás után végre megpillantjuk a Kárpátok egyik keskeny bérézen

Steierlak első, izletesen épült utczáját, az ugynevezett cseh-gyarmatot, innen pedig magát a kiesfekvésű sokfelé elágazó bányavároskát.

Mint hogy ennek leírása fővázlataiban már ismeretes a kedves olvasó előtt (lásd: „Kath. Néplap“ 1. szám 1867.), ezuttal körülményeinkhez képest és feladatunk szerint részletesen akarunk róla szólani.

Steierlakot, mint tudjuk, eleve csak a Stiriából mintegy 70 évvel ezelőtt bevándorolt s az akkoron itt elterülő őserdő rengetegeiben letelepedett favágók néhány deszkakunyhója képezvén, az csak a Hammer Mátyás által 1790-ben fölfedezett szénnek nagyobb mérvű kiaknázása által vette emelkedettségének kezdetét.

De nem az erdészet előnyei, sem az előbb magányzók által kezelt szénkőbányászat alapíták meg e városkának jövőjét, hanem a műipar minden ágainak későbbi óriási fejlődése.

Ismeretes dolog, hogy még az utóbbi magyar függetlenségi harc előtt mintegy két évvel, alig lakott itt 837 lélek 145 kisebb lakházban, melyek közül néhány még most is látható. 1846-ban az államkincstár mint az időszertint uralágnak költségein esemek, morvák és részleg magyar felföldiek vándoroltak ide számra mintegy 200-an, kiknek egy részét azonban az éghajlat szigora előlte, míg a másik rész az országos nyugtalanságok s az egymást érő rémhírek következtében ismét hazaköltözött.

1850—51-ben meglehetősen számmal érkeztek meg a szomolnokai németek és a zbirowi csehek családostól, oly két faj, mely a későbbi civilizált osztrákok-, francziák- és olaszokkal együtt, becipelte mindazon konkolyt, mely az itt szülöttek nagy

részét s a bevándorlottak jobbait megmételtyezé, s az egyházi élet mezején ma már annyi aggasztó pusztításokat okoz.

A bevándorlások- és gyarmatosításoknak tulajdonképeni kora azonban azon időszakra esik, a midőn Steierlak az osztrák es. k. szabadalmazott vasuti társaság birtokába jutott.

E társaság 1858-ban 160 házat építtetett itt, melyek, mindegyike két család számára lön berendezve, s ezek elkészültével újlag 425 esetet szállított ide Gladno vidékről.

A mióta az avinai gyárak, üntödék és huták fölépültek s kezelés alá jutottak, naponkint új arezok tűnnek elő s karavánok gyanánt látod az idegeneket ide tódnli. Így történt, hogy Steierlak jelenlegi lélekszáma, az avinai filialissal együtt, közel jár a 6000-hez.

Steierlak következő elnevezések alatt osztatik be: főuteza, róka-völgy, suszteruteza, targonezás-gyarmat, első, második, harmadik gyarmat, bosovicsi gyarmat, rókavölgyi gyarmat, eseh-gyarmat és a Zsigmond-gyarmat.

Nem tagadható, hogy e bányavárosban a műipar fejlődése s ezzel a nép anyagi jóléte is a társaság uradalmi kezelése alatt óriási léptekkel haladt előre. De családok mindazáltal az, a ki ezt a külföldieknek érdemül tudná be.

Bizonyos, hogy e társaság, mint minden idegen kereskedő szellemű nép, csak egy kövecskét sem mozdított meg ott, a hol saját hasznát, biztos kamatait előre nem látta s önzése következményeit ki nem elégíthet.

Talán sohasem jött be külföldi csapat oly mohó vágygyal zsákmányolni az ország kineseit, mint az államvasuti társaság.

Sajnos, hogy hazánk annyi türelemmel s oly egykedvűen tekintti a dolgok mivoltát! Nem az ipar és műveltség meghonosítása kedvéért, hanem azon kedvező kilátásnál fogva, hogy a magyar termékek a esehgarast egy nap alatt forintra növesztik, ezért siettek hozzánk a külföldiek.

Megmérhetlen a haszon, melyet a társaság csak a steierlak-avinai üzletekből nyer.

A steierlaki szén kiftinő, versenyez az angollal, s igen kapós.

Csak nagyon kevés kén alkatrészeket tartalmaz, 1½—2 százalék hamut ad, 2. 7 egész 3. 7 százalék víztartalommal bír.

A bikket százával véve, tüzelő tehetsége 190.

Ujabb időben nem csak a vasutak- és gőzhajóknál használják; hanem a bel- és külföldi különféle gyárakban, sőt már a konyhán és szobafűtésre is alkalmazásba hozták.

Vegyük még ehhez a vaskőbányászatot, vasolvasztást, üntést, mángolást, erdészetet, kőfaragást s az üzlet egyéb ágait, melyek mindegyike mérsékelt számítás szerint 10—15 százalékot jövedelmez.

Nem esoda tehát, ha a társaság itteni hivatalnokait fényesen, sőt tulságosan fizeti.

Vannak itt hivatalnokok, kiknek ezélját és hatáskörét nehéz volna meghatározni, s mégis úgy díjaztatnak, mint meggyéinkben a viceispánok. Megjegyzendő, hogy a steierlak-avinai különféle üzleti irodákban működő (?) mintegy 30 hivatalnok közül — csak épen 3 kivéve — mind külföldi, eseh, morva, belga, francezia, olasz, osztrák stb.; magyarul szót sem tudnak, s talán 10 akademikust kivéve, csak normalisták. Mindmégannyi radikális Kipfelhanser, tetszelegnek maguknak, ha hazai intézményeinket, alkotmányunkat, nemzeti életünket és szokásainkat a legotrombább gunynyal gyalázhatják.

Inné van, hogy még a munkások osztályában is felette gyéren alkalmaznak magyar embert.

Jól értettük, habár a külső formát megdicsértük, hogy az

ez évi általános nemzeti közöröm fényes manifestatióinak azon néhány visszugára, mely Steierlakon is fellobogott, irány-számításból történt.

Az összes hivatalnokok, bányászok, erdészek és munkások egy idegen, többnyire külföldi a bécsi társulati főigazgató-ság által föléjük rendelt fötiszttartónak majdnem korlátlan telhatalma alatt állanak. Ily kezekben, ily intézmény, ily gazdálkodás mellett s az idegenek ily határtalan befolyása által sajnosan veszélyeztetve van a hazai közérdek. Egyébiránt lássák a honatyák.

Steierlakon az egyházi kegyuri jogokat is a szab. es. kir. vasuti társaság itteni helynöke a föt isztartó gyakorolja, vagyis inkább élvezi.

Nem akarunk a patronátus viszontagságos multjáról megemlékezni, s szándékunk az egyes érdemeseket tiszteletteljesen kimélni; de a tárgyhoz szólva s az igazság érdekében nem tartóztatjuk magunkat a sok hiányos közül csak egyet kiválasztani s komolyan rámutatni a steierlaki plebánia-templomra, vagyis inkább — mint az olvasó képünkről is meggyőződhetett — szegény kápolnácskára, a milyen egy magányzó zsidó-patronatusnak is szegényére válnék, annál inkább a milliókkal rendelkező államvasuti társaságnak.

A papok és tanítók anyagi ellátása ezen a rónabeli plebániához viszonylag igen terhes állomáson rendes ugyan, de nincs köszönet benne.

Némi pótlék gyanánt tekintendő az itt divó, de nem rendes jutalmazás (remuneratio, néha 50—100 frt az évi fizetés mellett), melyet a fötiszttartó tetszése szerint annak ad, a kinek akar, s egyszerűen megvonja attól, a kinek adni nem akar.

Ki nem látja e koldusfilléreknek a szolgálalkütséget gyöngéden ápolgató nagy horderejét?

Ohajtandó, hogy az egyháziak és tanítók fizetése valahára a többi egyházmegyei javadalmak színvonalára emeltetnék, hogy a pap és tanító inségtől zaklatva ne lenne kényszerítve — vajmi gyakran hivatása- és kötelességeinek drága árán — megvásárolni néha egy kétes értékű embernek önző kegyét s alázattal meghajolni szeszélyei előtt.

A templomról levén szó, nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy Avina filialison maguk a hívek rendeztek be egy igen díszes kápolnát, melyben minden másodvasárnap szentmise és predikáció tartatik.

Ellenben a társaság egy sz. kereszt emelésére, használaton kívüli földterületen, egy négyszög ölnyi földet sem akart a híveknek ingyen átengedni, 10 frtot követelvé az amugyis szegény fiskustól. (Folytatása következik.)

Értesítvény:

az örökös rózsafüzérről és az ima-apostolságról.

A jó Istennek ingyen kegyelméből még mindegyre növekszik az örökös rózsafüzérbe fölvétetni kívánók száma. Ugyanis a hatodik évfolyamba írjuk az új tagokat, kik időről-időre jelentkeznek, úgyhogy az eddig megírt és kiosztott imajegyeknek összes száma 44,441. — Ujabb helyiségekből is érkeztek nevek, hogy beirattassanak. Ilyen helyek: Nögrádmegyében: Dejtár, Sopronm. Horpács, Keresztény, Ujkér és Völse. Zalamegyében Gulács és Kis-Apáti.

Közeledvén az őszi napok, bizonyára meg fognak emlékezni ker. kath. hitsorsosaink, hogy miként az év, úgy életünk is untalan fogy, tehát gondoskodnunk illik a boldog kimulásról, illetőleg a haldoklókról, kik az örökös rózsafüzér segítségével

Jézus Mária oltalmába ajánlatnak. Valóban kívánatos, miszerint az évenkénti egy órai imára mind az ön-, mind pedig a felebaráti szeretet által serkentetvén, a jámbor egyet tagjaivá lenni siessenek, annál is inkább, mivel a társtagok soraiban is naponkint esorbát üt a halál, s illő, hogy ezeknek helyei pótoltassanak, kiegészíttessenek.

Az ima-apostolságot illetőleg, örömmel jelentjük, hogy az innsbrucki főigazgató által zelátorrá — buzgólkodó — nevezetvén ki eskélységünk, e helyütt is meg kívánunk felelni tisztúnknek, s kiköt fölhívunk arra, miszerint az Úr Jézus szent szívének imádasával egyesítse a boldogs. szüz Mária szeplőtelen szívé-

nek tiszteletét; buzgón apostolkodjunk közepette a vészes időnek, midőn az igaz hitnek letiprására látszik szövetkezni a pokol és a roszt világ. Szent Pál apostol a mostani kort is szemelőtt tartá, midőn a jövőbe tekintvén, jellemzőleg így irt kedves tanítványához Timotheushoz (II. 4. 3.): „Mert lesz idő, mikor a józan tanítást nem tűrik, hanem kívánságaik szerint maguknak mestereket gyűjtjenek, viszkető füleik levén.“

Az ima-apostolsághoz való imajegyeket a győri püspöki hatóság engedelmével újra kinyomattuk s darabját egy új krajczáron adjuk.

Jáky Ferencz, oslii lelkész.

Római levél.

Róma, aug. 6. — Ma az Úr színe változása ünnepén a lateráni főegyházban ünnepélyes isteni szolgálat tartatték, a bíbornoki testület részvétele mellett; — sok ájtatoskodó gyűlt egybe, kik III. Calixtus pápa 1457 évben kibocsátott körlevele értelménél fogva — azon bucsukat kívánták megnyerni, melyeket Urnapján V. Orbán pápa engedélyéből az abban résztvevők nyerhetnek.

Tegnap havi Boldogasszony ünnepe napján a Maria Majore nevű egyházban az isteni szolgálatra jelentékeny számú nép gyűlt egybe, ártatlan kíváncsisággal tekintgetvén föl a Borghese nevű hercegi család gazdag kápolnája kupolájába, honnét hópehely formában fehér virágok levelei hullottak le; a sz. Liberius pápa idejében történt e természet fölötti tény, újra természet szerint ismételtetett. A vatikáni sz. Péter egyházában ugyan e tény énekes szentmise s latin szentbeszéd alatt a Gregoriana nevű kápolna kupolájából szintén eszközöltetett.

Porziunkula-buesu napján IX. Pius pápa ő szentsége fél-ünnepies kíséretével reggeli tíz óraker a Vatikánból sz. Péter in Mortorio nevű ferencziek egyházába ment, hol szentmisét hallgatva a teljes porziunkulai bucsuk megnyerésére szükségelt előírt imákat, a környezetében levő kamarás papjaival — példás áhitattal végzé.

Ez ájtatosság után sz. Péter apostol fölfeszítettése helyére vonult kíséretével együtt, hol ajtatosságának elvégzése után sokakat, kiket az e ferenczi zárda gvardiánja neki bemutatott, lábésókra boesátani kegyeskedett.

Végre megtekintvén az új ut körül folytatott munkákat, lelkes üdvfölkialtások közt déltájban vatikáni palotájába tért vissza — emlékit szent példát hagyván, hogy ő mint az egyház feje — a szentesített bucsukat nem csak helybenhagyja, hanem azokat maga is megnyerni soha egy alkalmat sem mulaszt el.

Ma Róma valamennyi egyházában kezdetett meg a nagy Boldogasszony ünnepet előkészítő kilenced — Novena-ajtatosság, melynek buzgóbb megtartására a római püspök-helyettesi hivatal következő fölszólítást boesátott ki:

Patrizi Konstantin bíbornok-püspök IX. Pius pápa ő szentsége helyettese — Krisztus hívei! Szemtanui valánk, hogy az egész vitézkedő egyház örvendezett, ünnepélyes szertartással megünnepelvén az apostolok fejedelme 18 százados vértanui halála emléktünnepét! Szintugy örvendezve jelen alkalommal is hitben emeljük föl szíveinket és érezzük azon diésőség nagyszerűségét, melyben a megdiésötött egyház odafenn az egekben részesül különösen az Isten anyja Mária mennybe fölvétele által.

Igaz, mi e siralom völgyében helyezettett Éva anyánk maradéki a mennyei szent titkok elmélkedésében nem érezhetjük a teljes s tökéletes örömelvezetet; nem, mert földiek levén, ez lenyom s akadályoz — azután jelen napjainkban azon féle-

lem tekintetéből, melyet az Isten büntető ostora eredményez bennünk, igazán arra képesek sem vagyunk.

A kiáltó szükség, melyben napjainkban találjuk magunkat, int, ösztönöz arra, hogy szent bizalommal járuljunk Máriához, miszerint ő, az ő fölmagasztaltatása helyéről ránk kegyelmesen letekinteni méltóztassék; hiszen Mária nem magasztaltatott föl egyedül azért, hogy az égben boldog diésőségében részvétlen örvendezék, hanem inkább, hogy vélelmünkre és vigasztalásunkra sietve közbenjárásával szükséges irt nyujtsón. Inhol Eszther a hatalmas fejedelem trónjához csak azért is oly közel helyezettett, hogy nemzete elhatározott kiirtását esdekléseivel akadályozza meg; nem különben Mária Isten trónja előtt állva esdőleg közbenjár — kegyes anyai szívet velünk éreztette.

Rajta tehát Krisztus hívei! bizalommal járuljatok az ő irgalmassága székéhez, hogy e szükségletekben meghallgatást nyerhessetek; azért a kített oltáriszentség előtt valamennyi egyházakban Mária mennybemenetele ünnepét előző kilenced-ajtatosság tudvalevő rend- s szertartással tartassék meg. Nagyobb lelki javak megnyerhetése tekintetéből köz szent atyánk bucsukat enged mindazoknak, kik ájtatosan e kilencedben részt vesznek s ez idő alatt töredelmesen meggyónnak s áldoznak. Hogy pedig e lelki gyakorlatunk üdvösb legyen, legyünk rajta oh rómaiak! hogy a bünt szíveinkből kiirtva megjobbitott állapotunkban új élethez kezdjünk, tudván, hogy a bűn a szüz Mária társaságából örökre elzárja a keresztényt, nyugtalanságot eszközölvén teljes életében.

Igenis római keresztények! hogy ha a fölmagasztaltatott Szüz oltalmát, segedelmét érezni ohajtjuk, éljünk úgy, mint a keresztényekhez illik: a nagy Isten rettenetes szent nevét isteni félelemmel, teljes tisztelettel nevezzük, Mária édes anyánk neve egész áhitattal hangozzék ajkainkról, legyünk szorgalmasak az egyházak látogatásában; szerények, ildomosok az öltözékben, mértékletesek az evés-ivásban — távol tartsuk füleinket a csábító tévtanok mestereitől — és inaádkozunk azokért, kik nekünk roszt tesznek, s folyvást háborgatnak bennünket sat.

A jog s igazság utjától elpártolt olaszok jelenleg népgyűléseket szerveznek, melyekben Rómát, és csak Rómát mint természet szerinti székvárosukat követelik, és e hirrel ijesztgetik a rómaiakat, kiknek kisebb gondjuk is nagyobb annál, hogy most, mikor ők mindenöket elpazarolták — hozzájok álljanak.

A pápa ő szentsége jó egészségnek örvend — kolera, typhus halálesetek napirenden levén, Castel Gandolfo nevű nyáralójába ezidén alig megy ki, mint jó atya szeretett gyermekeit ily kiáltó szükségben itt hagyni nem akarván.

Szoldaties ur f. hó 4-kén megnősült — Reisach bíbornok kegyes volt megáldani frigyöket.

Mi újság?

(Ő es. kir. apostoli Felsége) legmagasabb születésnapja vasárnap mind Pesten, mind Budán fényes isteni szolgálatlalt számos hívők buzgó részvétele mellett ünnepltetett meg.

(A fő mélt. hg. primás) hétfőn Budára érkezett, hogy a szent-istvánnapi sz. menetet személyesen vezesse.

(Haynald érsek ö. exeját) Nyitrán, hol a püspököt látogatta meg, fátylasmennettel tisztelték meg.

(N. m. Szaniszló Ferencz püspök) a budai szürkenéneknek 200 frtot adományozott.

(A pécsi püspök ö. nmlga) a pesti jótékony nőegyletnek egy új néptanoda felszerelésére 50, a szentferencziek dunaföldvári zárdájának s templomának, melyek a július 28-ki orkán által sokat szenvedtek, 100 forintot kegyeskedett ajándékozni.

(Haynald érsek ö. exeja) visszatérvén Rómából, Kaloesán majdnem minden idejét arra fordította, hogy az ifjuság próbatétein megjelent, azt kitartásra buzdította, s a kitűnőbbeknek a jutalmakat maga osztotta ki.

(Virág Mihály) apát, pécsi kanonok, f. h. 19. bélszellhűdés folytán élte 62-ik évében az Urban elhunyt. Az örök világosság fényeskedjék neki!

(Altieri bibornok), mint Rómából e hó 12-ről távirják, Albanóba kolerába esett és meghalt. A megboldogult — Altieri Lajos bibornok, albanói püspök. — 1805. jul. 17-én Rómában született, XVI. Gergely pápa által az 1840 évi dec. 14-én tartott consistoriumban bibornokká nevezetett ki, mely kinevezés 1845. april 21-én publicáltatott. Altieri előkelő római családból származott, igen szellemű ember s tekintélyes alak volt. Családjának fejedelmi palotájában a centenarium alatt többször gyűjtötte maga köré az örök városban megjelent főpapokat, s a legszeretetteljesebb módon viselé a házigazda tisztét. E hó 6-án még misézett a laterani basilicában. Váratlan halála nagy veszteség az egyháza névé.

(Kitüntetés.) Zsaskovszky Ferencz és Endre egri székes főegyházi karnagyok és zenetanárok az egyházi zene terén szerzett érdemeik és sikeres működéseik elismeréséül Rómában a pápai zeneakadémia mester-szerzői és tanárai egyletének tagjaivá nevezettek ki.

(A nápolyi öz. v. királyné), Mária Terézia ausztriai főhercegnő s Albrecht főhg. nővére, e hó 8-án este Albanóban, Róma közelében, kolerában meghalt. A megboldogult 1817-iki jul. 31-én született; 1837-ben Ferdinánddal, a két Sicilia királyával kelt egybe s 1859. május 22-dike óta özvegy volt. — A felséges es. kir. uralkodóházat ez évben valóban sok csapás érte; ugyanis néhány hónap alatt négy tagját veszítette el: István főherceget, Matild főhgnőt, Miksa császárt és most Mária Terézia királynét.

(A kath. vallás) Éjszak-Amerikában roppant gyorsasággal terjed. 1830-ban a lakosság $\frac{1}{9}$ része volt katolikus; 1860-ban $31\frac{3}{4}$ millió lakos közt $4\frac{1}{2}$ katolikus volt, tehát az összes lakosságnak majdnem $\frac{1}{2}$ része. A sötétben hurogok láthatják ebből, hogy a szabadság földjén épen legdusabban tenyészik a katolicismus.

(Klapka György) volt honvéd-tábornok a száműzetésből hazaérkezett s jelenleg Pesten tartózkodik.

(Ft. Nagy János) dunaföldvári plebánus ur a honvéd-alaphoz 100 forinttal járult.

(Uj Naptár) „A magyar nép kis naptára 1868-ra“ igen díszes, képes és változatos tartalmu naptár, mely népünk közt bizonyára nagyon el fog terjedni. Ára csak 20 krajczár. Kapható a Szent-István-Társulat ügynökségében és minden hiteles könyvárusnál.

(Megjelent és beküldetett) „Egyházi szertartások magyarázata, Nogáll J. n.-várad kanonoktól. Ára 25 kr. Legjobb ajánlata, hogy már négy kiadást ért.

(Azon ft. esperes urakat) kik a „Halotti beszédek“ re gyűjtő-íveket küldöttek szét, bizalommal kérem azok mielőbbi beküldésére, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt magamat tájékozhasssam. Füssy Tamás.

(A beküldött keszthelyi algyrnasium érdem sorozatából) kiemeljük, hogy összesen 117 ifju volt, köztök 107 katolikus. A jötevők közt első rendben ngos és ft. Simon Vincze prépost ur neve ragyog. A gymnasium veterán igazgatója Pintér Endre.

(Megjelent és beküldetett) „Öröm és hálaérzelmek“ ez. urnapi szent beszéd, melyet Erdélyben a tövisi templomban ft. Beke Antal theol. tanár ur tartott. Ékes nyelven írt alapos beszéd, mely akármely gyűjteményben is díszes helyet foglalna. A „K. Lelkipásztor“ örömmel megnyitná hasábjait a jeles szónok munkálatainak.

(Előfizetési fülhivás): „Garay Alajos összes szépirodalmi művei“ című irodalmi vállalatra. Tíz kötetben. — A magyar irodalom terén harmincz éven át működő, összes szépirodalmi műveimet ohajtom a t. ez. olvasóközönség kezébe adni, azon reményben, hogy beszélyeim és költeményeim kiadása által kellemes és hasznos olvamányt nyújtanok. — Beszélyeim részben már ismertek és kedvezőn fogadtattak; mi arra bátorít, hogy egybegyűjtve adjam ki azokat. — Költeményeim szintén nem ismeretlenek és velők több ízben szeresés valék pályadíjt nyerni; mi újra azzal kecsgetet, hogy azok is szíves fogadtatásra találjanak. — Beszélyeimet a magyar nép-, társasélet- s történelemből merítém, a t. ez. olvasóközönség kezébe oly eredeti elbeszéléseket kívánván adni, melyek megfelelnek igényeinek, híven és élénken tükrözvén azok vissza a jelent és mulat. — A magyar nép-, társasélet- s történelemre pedig szorítóztam leginkább, hogy kellemes időöltést, szórakozást szerezzek különösen azoknak, kik a hazai közéletnek érdekes leírásában és az általok ismert, vagy ezekhez hasonló egyének hü arz- és életképeiben gyönyörködni szeretnek, nemkülönben szív-lélekkel esűgneek őseik életmóznatain. — Adom az életet úgy, a mint van, néha-néha szerény megjegyzés- vagy találó élcczel kísérvén azt: minőnek kellene lenni! — A művek 10 kötetben fognak megjelenni.

Előfizetési föltételek és határidő: A mű könnyebb megszereszetése végett az előfizetés kötetenkint történhetik, vagyis minden 20 ivre 1 frt. Mind a 10 ivre egyszerre beküldve az előfizetés 8 frt. — Miután az I. kötet már f. évi aug. hóban sajtó alól kikerült, ugyane hó végéig tart az I. kötetre az előfizetési határidő. S így minden másfél hónap alatt fog egy-egy kötet megjelenni, ugyanezen időre terjedvén a kötetenkinti előfizetés határideje is. — A tez. gyűjtőknek minden tíz előfizetés után egy tiszteletpéldány adatik.

Pályázat.

Az ungvári római kath. plebániai főelemi tanodánál egy tanító állomás, melylyel az ungvári király uradalmi — mint kegyurasági — alaphól nyerendő évi 210 frtnyi fizetés, 12 öl tűzifa és lak van összekötve — üresedésbe jövén, ennek betöltésére pályázat nyittatik.

Mire a pályázni ohajtok azon megjegyzéssel tétetnek figyelmetesekké, miszerint folyamodványaikat főelemi tanítóságra képesítettésokról, erkölcsi feddhetlen viseletokról, eddigi szolgálatokról, s különösen a magyar, német és itten beszélni szokott szláv nyelvben tökéletes jártasságokról tanuskodó bizonyítványokkal felszerelve és a méltóságos szathmári bispóp urhoz ezimezve az ungvári róm. kath. főesperesi hivatalhoz folyó évi augusztus 22-éig és pedig szolgálatban lévő köztvetlen elöljáróik útján eljuttassák, valamint az érintett napon személyesen is megjelenjenek. Kelt Ungvárott 1867. jul. 22.

Huszár Sándor, ungmegyei főesp. és isk. igazgató.